

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

A hadsegélyezés és nemzetgazdaságunk érdekében.

Irta: Kováts Alajos.

A katolikus tanítók egyik, még a háború előtt tartott gyűlésén elhangzott előadások közül még ma is emlékeztetünkben van *Haller István* országgyűlési képviselő beszéde, aki hallgatóit teljesen meggyőzte arról, hogy az iskolának, illetve a tanítónak ezután még többet kell tenni a magyar nép közgazdasági szintjének az emelésére, mint amennyit eddig tett. Már az elemi iskolás és ismételőiskolás gyermekkorban alaposabbá kell tennünk népünk gazdasági tudását, hogy a magyar föld többet és ha lehet, még elsőbrendűt teremjen; és amit terem, azt még jobban ki tudjuk aknázni, fel tudjuk dolgozni és értékesíteni.

Több alkalommal hangoztattuk már azt az igazságot, hogy ha az iskola és tanítója gazdasági tekintetben az eddiginél többet nyújthatna az iskolás gyermeknek és a népek, ezzel nem csupán a magyar haza nemzetgazdasági állapotát javítjuk, hanem emellett a nép ezután még jobban megbecsüli az iskolát és tanítóját. Nem kell annak a belátására különösebb okoskodás, hogy a hamar szemmel látható és kézzelfogható anyagi erősödés hálára kötelezi a népet az iránt, akitől és amely intézménytől e tekintetben sokat nyert. A nép az értelmi és egyéb lelki kincsek gyarapodásánál hamarabb észreveszi anyagi kincseinek az öregbülését. Ha ez így van, bizonyos, hogy a nép anyagi kulturájának gondos művelése a legjobb eszköz arra, hogy a népet megbarátoztassuk az iskola és tanítója iránt való áldozathozás gondolatával.

Ha tanító-gyűlésünk már a nagy háború kitörése előtt szükségesnek tartotta ezen felfogás érdekében annyi meleg szót hinteni a tanítóság közé, még helyén valóbb erről ma beszélnünk, amikor a nagy világrengés alapjában teszi próbára gazdasági erő-kifejtésünket. Ne felejtjük el, hogy a mai nagy küzdelem nem csupán a harcmezőkön fog eldőlni. Hiszünk abban, hogy ez a küzdelem ezután is a mi oldalunk javára fog maradni; de a földön, a vizen és a levegőben folyó nagy mérkőzés mellett ember feszítő anyagi munkálkodásunk is hatalmas tényezője a győzelmes harcnak. Nemzetgazdasági helyzetünkért azonban nem csupán ezen nagy cél érdekében kell dolgoznunk, hanem egy másik, a mai napokból folyó körülmény miatt is. A világháború

hőseinek itthon hagyott családtagjait jó részben az állam és a községek ereje, meg az e célból kialakult társadalmi egyesülés szerető gondoskodása tartja el vagy segélyezi. Ez a gondoskodás és segélyezés nagy dolog. Mindent fel kell használni a szükséges pénz előteremtésére. Pedig ez még nem elegendő, mert az anyagi segélyezés módjaihoz kellett sorozni az új munkakalkmak nyújtását; új kenyérkereső forrásokat kell kutatnunk a nép számára. Így tehát a mai időben a felkarolásra szoruló segélyezése, a nehezebb munkát nem bíró gyermekek, asszonyok és öregek foglalkoztatására is szükséges, hogy mezőgazdasági kincseink kiaknázására nagyobb gondot fordítsunk.

Ezt a célt szolgálja a honvédelmi miniszterium *Hadsegélyző Hivatala*. Már eddig is több érdemes és gyakorlati haszonnal bíró kezdeményezés dicséri a Hadsegélyző Hivatalt. Most pedig a földművelési miniszterium támogatásával arra vállalkozott, hogy a honi orvosi növények gyűjtését és értékesítését a közmunka igénybevételével szervezi. A *Természettudományi Közlöny* most megjelent számában olvassuk, hogy a Hadsegélyző Hivatal a gyógynövények gyűjtése keretében a szilvamagvakat is gyűjti. A szilvamagvakat ha másként nem, *kávépótlék* előállítására értékesítik és minthogy a hadsegélyző Hivatalnak pénzebe nem kerülnek, bármilyen csekély árban értékesítve is előmozdítják a hadsegélyezést. A beküldött szilvamagvakkal végzett kísérletek azonban arra a meggyőződésre juttatták a hadsegélyző hivatal vezetését, hogy a szilvamagvak többféle módon feldolgozhatók és ilyen módon a magvak nemcsak a hadsegélyezés javára, de *mezőgazdasági szempontból is jól értékesíthetők*. A vizsgálatok eredménye szerint ugyanis a szilvamag összetételében nagyon hasonlít a keserű mandulához. Ebből kiindulva, egy vegyészünk a szilvamagból mindazokat az anyagokat előállította, amelyek a keserű mandulából előállíthatók. A *Természettudományi Közlöny* cikke részletesen ismerteti a magyar vegyész tudomány ezen elemzését. A szilvamagvak feldolgozásának ezen előrelátható jövedelmezősége arra az elhatározásra készítette a Hadsegélyző Hivatal vezetését — olvassuk tovább e cikkben — hogy a szilvamaggyűjtéssel fardozókat s így elsősorban az orvosi növények gyűjtése terén kiváló eredménnyel buzgólkodó magyar tanítókat *anyagilag* is javadalmazza. Ezért a szilvamag métermázsajaért általánosságban 8 koronát, a tanítóknak pedig 10 koronát ajánlott fel. Azonban a szilvamag gyűjtésében rejlő anyagi előnyöket

megtudták az élelmes kereskedők is és a gyűjtés mozgalmát a maguk hasznára igyekeznek fordítani. Ennek eredménye az is, hogy ma már 30—40 koronát is ajánlanak a szilvماغ métermázsáért.

Köztudomású, hogy a szőlőfűrtből a nedv kiszárlása után megmaradt *törkölyt* eddig csupán pálinka készítésére használták és így a magvakban rejlő olaj veszendőbe ment. A nagy olajhiány miatt a szőlőmagvakat a zsírközpont részére foglalták le. Ma még nem tudjuk, hogy a szőlőmag olaja életolajnak használható-e vagy pedig jó kenőolaj vagy gyertyaszappan-anyag válik-e majd belőle. A tanítónak minderről fel kell világosítani a népet és az iskolás gyermekeket és azok révén a szülőket. Ugyanígy lényeges értéket nyert ma a vadgesztenyeis, amelynek termése eddig összegyűjtetlenül rothadt el. Pedig a vadgesztenve igen értékes anyag, értékét elsősorban nagy keménységtartalma adja meg. Delehet a vadgesztenvét a szeszgyártás céljaira is felhasználni. Egy vegyész szerint egy waggon vadgesztenvéből 25 hl. alkohol állítható elő s így a hazánkban összegyűjtendő vadgesztenvéből több ezer hektoliter szesz készíthető, ami már számottevő mennyiség, különösen a jelenlegi szeszhiány idején. Ebben az esetben tekintélyes mennyiségű kukoricát, burgonyát és melaszt szabadítana fel. A Magyar Vöröskereszt-Egyesület gyűjti is a vadgesztenvét, de tudomásunk szerint a kereskedők is tekintélyes összeget kínálnak már a keménysítőnek és csiriznek való vadgesztenvéért.

Aki kartársaink közül ezeknek a könnyen és tömegesen összegyűjtendő, jól értékesíthető, bár eddig szinte teljesen veszendőbe ment magvaknak tudományos elemzése iránt is érdeklődnek, annak a Természettudományi Közöny említett cikkét ajánljuk elolvasásra.

Az énekoktatásról.

Irta: *Kontor Elek.*

II.

A népiskolai énektanítás eszközlője maga az énektanító, az ő egyéni tudása, buzgóság, céltudatos működése, lelkesedése, még alkalmas eszközök híján is kedvező eredményt hoz létre; míg a legkötönyebb eszközei a tanításnak, önmagukban céltudatos felhasználás nélkül, mit sem érnek. Eredményes énektanításhoz tehát mindenképp ahhoz érte s kedvvel működő tanító szükséges. S mert az énekoktatáshoz is különösebb hivatás, tehetség, kedv, tanultság és ismeretek szükségesek, mik inkább megadott, mint szerzett tulajdonságok; nem helyes dolog, kivétel nélkül minden tanítóra rákényszeríteni a külön énektanítás vezetését, mihez egyiknek-másiknak sem kedve, sem hivatása nincsen.

Nem helyes, különösen nagyobb községekben, hol egy-egy iskolánál nagyobb tantestület szokott működni, melynek tagjai közül egyik-másik rendszeren több hivatással, kedvvel, tanultsággal s ép azért nagyobb eredménnyel is vezethetné az énektanítást. Énektanítók alkalmazása a felsőbb fokon nem volna helytelen, kik több iskolánál is végezhetnék az énekoktatást. De ez esetben természetesen el kellene ismerni az énektanítás egyenjogúságát a többi tárgyak tanításával, nehogy az énektanító mintegy szárfellettinek, működése kisebb értékűnek tekintvén, előre is kedvét veszítse tárgya iránt.

Az egy kézben tartott énektanítás eszerint egysé-

gesebb, az énektanító nagyobb gyakorlottsága folytán eredményesebb s különösen iskolai ünnepek rendezése alkalmából kisebb fáradsággal jutalmazóbb lehetne.

Az énektanításnak nemcsak tárgya, tananyaga, hanem egyúttal eszköze is a hangjegyek ismeretének közlése; maga a kotta-tanítás.

Ismételtem, hogy a *népiskolai énektanítás nem kíván művészeket teremteni*, mégis okos és helyes dolog, hogy a gyermek akkor sajátítsa már el az alapos énektudás elemeit, amikor ezt legkönnyebben, szinte játszva teheti, mikor elméje legfogékonyabb: zsenge gyermekkorában. És hogy ez a kor a zenei ismeretek elemeinek befogadására éppen úgy, mint a nyelvek elsajátítására a legalkalmasabb, a mindennapi tapasztaláson kívül mutatja a nagy művészek élete, kiknek a tanítás által már gyermekkorukban mutatkozott jövőbeni művészi tehetségük ereje. A többi közül csak Mozartot, Haydn-t és Liszt Ferencet említem. A hangjegyismeretek közlésére szükségesek s eképp az énektanítás eszközei a célszerűen megszerkesztett vonalrendszeres hangjegytáblák, amelyekről a gyermek épp oly könnyen sajátíthatja el a hangjegyeknek, mint az olvasási falitáblákról a betűknek ismeretét.

Nemkülönben szükséges az énektanítás érthetően és röviden szerkesztett kézikönyvecskéje, mintegy az énekoktatás katekizmusa, mely a szükséges tananyagot felölve, épp úgy lehessen tankönyve a kottairásnak és olvasásnak, az énektudás elemeinek, mint az abc-könyvtanító könyve az írvaolvasásnak. A német tankönyvirodalom nem szűkölködik ilyen alkalmas könyvekben de Magyarban még mindig érezzük oly célirányos, röviden szerkesztett s olcsó tankönyvnek hiányát, mely a szükséges ismereteket *rendszeresen jelölve* alkalmas, ügyes és általánosan használható tankönyve lehetne a népiskolai énekoktatásnak.

A leggyakorlatibb kérdést oldanák meg tehát — az énekoktatás terén — ha szakértőink nem annyira zenei nagyképűséggel, mint inkább a népiskolai énekoktatás terén szerzett tapasztalataik számbavételével, *könnyű rendszerben szerkeszteni* meg a valóban szükséges tankönyvet.

Összefügg e kérdéssel s kiegészítését, vagyis folytatását teszik e tankönyvnek a *hangjegyes dalos-könyvecskék*, a nehézségben fokozatosan emelkedő énekdarabok, dalok gyűjteménye, melyek a hangjegyismeretek gyakorlása és a *dal-kincs megismerése*, elsajátítása tekintetében szintén szükséges eszközei a népiskolai énektanításnak. De ismét nem a nagylélegzetű, idegen zamatú dolgok összekapcsolása vagy minden zenei érték híján szerzett s minden önbírálat nélkül közölt fércművek halmaza, hanem a gyermek lelki világához alkalmazkodó vallásos, hazafias, derült, vidám énekdarabok céltudatosan összeszerkesztett gyűjteménye, melynek megalkotása a dallamok és a szöveg meghatározása tekintetében ugyanazon szakerő vagy szakértők vállalkozhatnának.

Az énektanításnak nélkülözhetetlen eszköze valamely hangszer, mely a tanítónak sokszor lehetetlen előéneklését is pótolhatja; a hegedű, a zongora, de különösen az iskolai célokra készített harmonium. A vallás- és közoktatástügyi magyar királyi miniszterium nem ok nélkül ajánlotta, hogy a népiskolák az énektanítás céljaira, lehetőség szerint, ily iskolai harmoniumot szerezzenek be.

Nem annyira eszköze, mint inkább mozgató, fej-

leszt
kihas
szerz
hatj
azis
badd

A f
ciális
ami
reform
daság
és er
A föle
mázó
latná
meto
eddig
példa
nak i
galom
Proh
terjed
juk a
tanító

Ma
tóina
címla
zong
rús
már
kánt
hatás
Bako
ölelik
sal e
tűnő
az is
tanít
kollé
Ugya
kaph
aján

Ny
közö
vala
kír
kező
segél
Az
hogy
akik
1875
szeri
töleg
egys
Ez
töleg
100
szeg
leg 1

lesztő ereje az énekoktatásnak azon alkalmak kelő kihasználása, mikor a gyermekek az énektanítás által szerzett ismereteiket a nyilvánosság előtt bemutatják. Ilyen kínálkozó és felhasználandó alkalmak, az iskolai ünnepségek, hazafias emléknepok, szabadba való kirándulások, záróvizsgálatok stb.

(Folytatjuk.)

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A földreform. A háború folyamán fölvetődött szociális és gazdasági problémák egyik legégetőbbje az, ami a német Bodenreform mintájára nálunk földreform név alatt ismernek s mely a ma fennálló gazdasági visszasságokkal összefüggésben lévő szociális és erkölcsi bajokat akarja gyökeresen gyógyítani. A földreform-mozgalom részletes ismertetését tartalmazó könyv most jelent meg a *Szent-István-Társulatnál*, írója *Damaschke* Adolf, ki a mozgalomnak Németországban fáradhatatlan vezetője. Anémet könyv eddig 12 kiadásban jelent meg, ami mintegy 60.000 példányt jelent. Kétségtelen, hogy a magyar kiadásnak is nagy sikere lesz, mert hiszen a magyar mozgalomnak nem kisebb férfiak a támogatói, mint *Prohászka* püspök és *Giesswein* prelátus. A 182 lap terjedelmű műnek 1 korona 50 fillér az ára; ajánljuk a korszerű kérdések iránt mindenkor érdeklődő tanítóság figyelmébe.

Magyarország hazafias, lelkes kántorainak, tanítóinak tisztelettel és szeretettel ajánlott, gyönyörű címlappal, két hangra, orgona, harmónium vagy zongorakisérettel, elő- és utójátékkal ellátott *Háborús Karácsonyi Ének*, igen olcsó, 1 korona árban már megjelent. A tiszta haszon, a hősi halált halt kántortanítók árváiké. Szólóéneklésnél is nagyon hatásosan érvényesül. Szívhez szóló szövegét *dávidi Bakó* Ádám írta. A szöveg és dallam ikertestvéreként ölelik át egymást s azért, ha érthető jó szótágyalással előadjuk, hatásában versenyez bármilyen kitűnő zenekari előadással is. E kis mű érdeme még az is, hogy igen könnyen játszható és könnyen be tanítható. Megrendelhető a szerzőnél: *Kontor* Elek kollégánknál, Budapest, 11., Lánchíd-utca 2. sz. Ugyanitt több karácsonyi és egyéb zeneművek kaphatók, amelyek alkalmasak karácsonyi, újévi stb. ajándéknak is.

TÁJÉKOZTATÓ.

Nyugdíjas tanítók háborús segélye. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 53199/1916. sz. alatt valamennyi kir. tanfelügyelőnek, tanfelügyelőségi kirendeltségnek és a fiúmei kormányzónak a következő rendeletet adta ki a nyugdíjas tanítók háborús segélye ügyében:

Az Országos Hadsegélyző Bizottság elhatározta, hogy azoknak a tanítóknak és tanítóözvegyeknek, akiknek az orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalapból az 1875. évi XXXII. és 1891. évi XLIII. t.-cikk szerinti folyósított nyugdíja 2.000 koronánál, illetőleg özvegyi segélye 1.200 koronánál nem nagyobb, egyszersmindenkorra segélyt nyújt.

Ez a segély azok részére, akiknek nyugdíja, illetőleg özvegyi nyugdíja 1.000 koronánál nem nagyobb 100 koronában, az 1.000 koronánál nagyobb összegű nyugdíjak után pedig (bezárólag 2.000, illetőleg 1.200 koronáig) 150 koronában állapított meg.

Ezeket a segélyeket keb. számvevőségem útján fogom szétosztani és pedig akként, hogy a segélyért folyamodni nem kell, hanem az a központi nyilván tartás alapján, hivatalból fog a póstatakarékpénztár útján, az arra jogosultaknak, a lehető legrövidebb idő alatt szétküldeni.

Igy csupán arra hivatnak fel az érdekeltek, hogy amennyiben 1916. évi április hó 1. után lakóhelyüket megváltoztatták, új lakhelyüket az országos tanítói nyugdíj-és gyámalap-számvevőségnek (Budapest, V. ker., Hold-utca 17. sz.) levélben jelentsek be.

Ugyanígy jelentsek be lakóhelyüket azok a segélyre jogosult tanítók és tanítóözvegyek is, akik nyugdíjukat első ízben csak a most megjelölt időpont után vették fel.

Erről dr. Jankovics vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a tanfelügyelőségeket még f. év majus hó végén értesítette.

HIREK.

Püspöki konferencia. A nagymélt. püspöki kar f. hó 15-én és 16-án dr. *Csernoch* János bíbornok-hercegprimás elnöklésével tanácskozasokat tartott. A püspöki konferencián bejelentést nyert, hogy a kath. polg. felsőleányiskolák és tanítóképzők kezimunkatanítónoinek képesítéséről beterjesztett szabályzatokat, valamint a kath. tanítóképzők Rendtartási Szabályzatát a nagymélt. püspöki kar elfogadása után a vallás- és közoktatásügyi miniszter tudomásul vette. Ezenkívül még több tanügyi kérdéssel foglalkozott a püspöki konferencia, ezek között az elpusztított erdélyi kath. iskolák felépítésének égető kérdésével is.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnöksége f. hó 6-án ülést tartott. A magyar kath. tanítóság hódoló tiszteletét jelentette dr. *Boromissza* Tibor szatmári püspök úrnak püspöki jubileuma alkalmából. Halás köszönetét fejezte ki a kultúra előmozdítására tett nemes szívű alapítványaiért és adományaiért. Köszönőiratot intézett *Gräfl* József esztergomi prelátus-kanonok úrhoz az esztergomi tanítói árvalház céljaira fordított 60 ezer korona adományáért. Feliratot intézett dr. *Csernoch* János bíbornok-hercegprimás úrhoz, melyben utasítást kért arra, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által a tanítóképzők és a gyakorlóiskolák használatára kiadott részletes tanmenetnek a *pedagógiai, magyar és német irodalmi*, valamint a *történelmi* tárgyakra vonatkozó részét, úgyszintén a *könyvtárjegyzéknek* e tárgyakra vonatkozó sorozatát a *nagymélt. püspöki kar által elfogadott és kötelezően előírt tanítóképző-intézeti tantervnek* megfelelően a kath. tanítóképzők tanártestületeinek közreműködésével revizdiálja, kiegészítse és ilyformán egy pötfüzetkbe foglalva, az esetleges módosításokat előkészítse, hogy azután a részletes tanmenet a pötfüzetben eszközölt változtatásokkal együtt a tanítóképzés egységesége érdekében a kath. képzők számára is az 1917-18-iki tanévtől kezdődőleg az illetékes egyházi főhatóságok részéről kötelezően előírassék. A gyűlés elhatározta, hogy a kath. polgári leányiskolák Rendtartási Szabályzatának javaslatát elkészíti. Ennek elkészítésére *Keményffy* Dániel, *Számord* Ignác, *Bertalan* Vince és *Ember* Károly v. elnökből álló albizottságot kérte föl. A felső leányiskolák és felső kereskedelmi iskolák reformjának részletes ismertetését a legközelebb tartandó tanácsülés tárgyává tűzte

ki és előadóul *Bakács György* kath. felső kereskedelmi iskolai igazgatót kérte fel. Köszönettel tudomásul vette az elnökség azon eljárását, miket a kath. tanítószegélye ügyében tett. Végül elhatározta, hogy átiratban kéri a Szent-István-Társulat német elnökségét, hogy a kath. tanítóképzők használatára főleg pedagógiai tankönyvek kiadását elhatározni sziveskedjék.

Hír az omski fogolytáborból. *Szentgyörgyi* Ferenc bakonyszentiváni tanító, zászlóstól f. hó 8-án a következő lap érkezett atyjához, *Szentgyörgyi Gyula*, pusztaszentmihályi kántortanítóhoz német nyelven: «K. Sz. ! Júl. 28. óta fogságban vagyok, szept. 3-ika óta itt Omskban. Majd minden lapon írom ezt, mert a póstai forgalom most igen hiányos, így nem kezeskedem, hogy összes lapjaimat megkap-

játok. Egészséges vagyok. Szép időnk van. Az éghajlat körülbelül ugyanaz, mint nálunk. Omsk, 1916. szept. 12.»

Értesítés. A *szentferencendi nővérek nagyszombeni* elemi és polgári iskolai tanítóképzőintézte növendékeit ezuton is értesíti az igazgatóság, hogy az intézetben f. évi **november hó 15-én** megkezdődött az iskolai év.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

B. L. Nagyszomben. Későn érkezett. Most már idejét multa, de mint örvendetes hírt bevettük. Üdvözlét. — **K. L.** Levélben adtunk részletes választ. — **J. J.** Küldje be a teljesen megszövegezett hirdetést lapunk kiadóhivatalához. — **B. M.** A vasuti arcképes igazolványok kéréséhez mintákat nem küldhetünk. A rendeletet közöltük. F. év nov. hó végéig beküldendők.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

A **pozsonysárfői** róm. kath. iskolához két helyettes tanító v. tanítónő pályázhat. Fizetés havonként 80 kor. *Iskolaszék.* 904 1—1

A **pozsonyboldogfai** róm. kath. iskolához kántortanító kerestetik. Fizetése havonként 80 korona. *Iskolaszék.* 905 1—1

A **barsbesei** róm. kath. iskolaszék a kántortanító elváozása folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása nyolc m. hold szántóföld, jelenleg bérbeadva (a bérlet a jövő évben lejár), és a törvényszerű államsegély. Lakása 3 szoba, konyha, kamra, istálló és kocsiszin. Tót nyelvet értők előnyben részesülnek. Választás *nov. hó 20-án.* *Iskolaszék.* 915 1—1

Pozsonymegyei **Vajka** községbe kántortanító betegség miatt helyettes kerestetik. Fizetése havi 80 korona és bútorozott szoba fűtéssel. Nők is pályázhatnak. Állás azonnal elfoglalandó. Vasúti állomás Nagypaka. *Plébánia.* 938 1—1

A **csataji** róm. kath. iskolaszék a háború idejére helyettes tanítót vagy tanítónőt keres. Fizetés: bútorozott szoba fűtéssel és havi 80 korona. Állás azonnal elfoglalandó. 937 1—1

Nadasfői (Pozsonym.) róm. kath. iskolához okleveles segédtanítónő kerestetik. Fizetése havi 80 korona, tűzifa és lakás. A tót nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Ha a kántori teendőkre is vállalkozik, külön díjazás. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *Schikuta Miklós* plébános címére küldendők *Nadasfőre.* 935 1—1

A **vágmagyarádi** róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra *nov. 20-ig* pályázat hirdetve. Javadalmazása helyi 100 kor., a többi államsegély. 953 1—1

A «Népnevelő» 23-ik számában hirdetett **ipolyfődmesi** helyettes tanítói állásra a pályázat *nov. 30-ig* meghosszabbítatik. *Plébániai hivatal.* 945 1—1

Egri érseki megye.

A **dévaványai** róm. kath. iskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: a hitközségtől havi előleges részletekben 550 korona; 18.5 kat. hold föld haszonélvezete; az alapítványi hivataltól 37 korona 50 fillér; kertilletmény 20 korona; két padlózott szoba, konyha, kamra és fűskamrából álló lakással. Es az állomtól a fizetékiegészítést. A hitközségtől az iskola teli fűtésért évi 100 korona. Kötelessége a kijelölt bármely osztály tanítóit önállóan tanítani, a gyermekeket a tem-

plomba vezetni, ott rájuk felügyelni és a kántortanítót, ha az mint katona szolgálatot teljesít vagy beteg lesz s hirtelen nem tud segédet kapni; a kántori teendőket helyettesíteni, mely esetben a végzett temetésekért a stóla a tanítót illeti. Jelenben pedig míg a megválasztott kántor a katonai szolgálattól megszabadul és kinevezése megtörténik, kántori teendőket úgy a templomban, mint az összes szertartásokban elvégezni, havi 50 korona segély és a megállapított kántori stóladíjakért. Folyamodványok *dec. 10-ig* az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állás az iskolaszéki elnöktől vett értesítés után azonnal elfoglalandó. 951 1—2

Jászberény r. t. városhoz tartozó **Portelek** tanjai iskolához róm. kath. helyettes kántortanítót keresek a folyó tanévre. Javadalma havi 100 kor. fizetés és temetésekért rendes stóla jövedelem, két szobás lakás. A pályázó az állást azonnal tartozik elfoglalni. Nyugdíjasok és tanítónők is pályázhatnak. *Erdős András* plébános, iskolaszéki elnök. 948 1—1

Tiszakeszi (Borsodm.) róm. kath. iskolaszéke helyettes kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Evi fizetése, lakáson kívül, helyi forrásokból 200 kor., államsegélyből 700 kor. és a temetés utáni stóla. Pályázhatnak férfiak és nők; nyugdíjasok és 2—3 osztályt végzett képezdészek. Ki a kantoriakat önállóan végzi, előnyben részesül. Kérvények *nov. 19-ig* hozzám küldendők. *Czimmermann György* pléb., Ároktó, Borsod megye. 914 1—1

A lemondás folytán megüresedett **sajóvamosi** (Borsodm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazása 3 szobás lakás, konyha, élestar és a megfelelő melléképületek. 534 □-öles konyhakert. Készpénzfizetés hitközségtől 150 korona, államsegélyből 682 korona. Stóla 60 kor., párbérből 30 köből rozs. 2 öl tűzifa, 50 q szén beszállítva. 3 kat. hold 444 □-öl szántóföld 40 kor. haszonértékben, búcsúztatás versenkint 40 fillér. Kötelessége díjlevél szerint. Választás és kántorpróba *nov. 21.* délelőt 9 órakor. Vasúti állomás Boldva és Szirmabesenyő. Kérvények a sajóvamosi rkath. plébániai hivatal címére küldendők. *Schnüzler Károly* lelkész. 907 1—1

Miskolczi róm. kath. elemi iskolai tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma a törvényben megállapított fizetés és jó lakás. Pályázati kérvények kellőleg tetszerelve *nov. 30-ig* küldendők *Zábrátzky György* apátplébánoshoz. Kizárólag ferfitanítók pályázhatnak, akik kántori teendőketben segédkezhetnek, előnyben részesülnek. 902 1—1

Eger városról, a «Füzesabony—Eger» vasútvonal mentén, 4 1/2 kilométernyire fekvő Kistálya község iskolaszéke a megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: 17 kat hold 330 □-öl szántó-föld haszonélvezete, mely 3 hold kivételével az 1917. évre már haszonberbe van adva 900 koronáért. A politikai község pénztárából: párbérváltás évi 850 korona, különböző címeken 152 kor. 74 fillér, iskolafűtésre 100 korona. Stóla kb. 300 kor. Megfelelő államsegély. A lakásban van 3 szoba, konyha, kamra, pince, istálló, sertésöl s egyéb szükséges mellékhelyiségek. A keresztlevéllel, házassági vagy szabad állapotot igazoló bizonyítványokkal, tanítói s kántori oklevéllel, megszakítás nélküli működést igazoló működési bizonyítványokkal, katonai állapotot feltüntető információval, eskü és honossági igazolványokkal felszerelt kérvényeket *dec. 3-ig Danassy Gyula* lelkész címére, Kistálya (Borsodm.) kell küldeni. A december hó 5-én d. e. 10 órakor megejtendő választási próbán a megjelenés kötelező, de a pályázó urak útiköltségük megterítését nem igényelhetik. A kellő s fentebb elősorolt mellékletektől hiányos kérvényeket figyelembe nem vesszük. A megválasztott kántortanító bűntörvényszékét saját belátása szerint vagy elszállíttatja, vagy neki ilyen címen 200 koronát ad. Az állás az egyházhatalom megerősítés kézhezvétele után azonnal elfoglalható. 932 1—1

A királdi róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalma: kétszobás lakás melléképületekkel és 1 hold kerttel. 5 hold szántóföld és rét, melyet a hívek munkálnak. Párber 8 1/2 köböl roz és 13 kor. 60 fillér. 2 darab legeltetési jog. 11 kor. 50 fillér lélekpenz, 14 méter tűzifa beszállítva. Szabályozott stóla és búcsuztatási jövedelem 180 lélek után. Egri papnevelőintézetből 120 egyházi alapokból évi 32 kor. Alapfizetés kiegészítéshez 457 kor. államsegély. Kötelessége díjlevél szerint. Tartozik még a közeli bányatelepen körülbelül 500 lélek kántori teendőit végezni, melyért stóladíj és a díjlevélbe fel nem vehető évi 200 korona ideiglenes fizetés jár. Választás *dec. 5-én* délelőtt 10 óra. Személyes megjelenés előnyös. Felszerelt kérvényeket róm. kath. plébánia címére (Sajónémeti p. Center, Borsod) kell küldeni. 939 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Szentmáriára (Turóczm.) okl. kántortanító hiányában segédtanító kerestetik. Pályázhatnak orgonálásban jártas nyugalmazott róm. kath. tanítók, illetve végzett II. éves kepezdészek is f. é. *nov. hó 26-ig*. Fizetése évi 800 korona, lakás, kántori stóla. Kérvények a szentmáriai (u. p. Znióváralja) pléb. hivatalhoz küldendők. 906 1—1

A berzsényi róm. kath. iskolaszék helyettesítésre segédtanerőt keres, esetleg óvónót, tanító (nő) jelöltet a hadbavonult tanító visszatéréseig. Fizetése törvényszerű, 1 szoba. Kérvények Berzsény (Nyitra), p. Nádásér, *nov. 26-ig* iskolaszéknek küldendők. 955 1—1

Győri püspöki megye.

A csornai kath. egyházközség sürgősen két helyettes tanítót keres. Nők is pályázhatnak. Fizetése havi 80 kor., lakáspénz havi 30 kor. 927 1—1

Kalocsai érseki megye.

A csátaljai róm. kath. iskolaszék ideiglenes helyettesítésre egy okl. tanítónót vagy óvónót keres. Havi 120 korona díjazás. Jelentkezők *Essert János* isk.-széki elnökhöz küldjék értesítésüket. 903 1—1

Kassai egyházmegye.

Galbatói (Sárosm.) róm. kath. iskolához helyettes kántortanító kerestetik. Fizetése szorgalmi időre havi 100 korona. Butorozott szoba, fa. Pályázhatnak tanítónők is. Vasuti állomás Bártfa. *Iskolaszék.* 850 2—2

Parnói (Zemplénm.) III. tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése törvényes. Tanítónők is pályázhatnak. Választás *nov. 25-én. Iskolaszék.* 908 1—1

A jeszenőczyi róm. kath. új iskolához helyettes tanítónót, óvónót v. két évfolyamot végzett tanítójelöltet keresünk. Fizetése 800 kor. 2 szobás lakás, konyha stb. fa, háboru után, ha az államsegély kieszközölhetik véglegesítve is lehet. A megválasztott állását legkésőbb *dec. 1-én* tartozik elfoglalni. *Benkő Bertalan* rkath. lelkész, Ujszomotor (Zemplénm.). 933 1—1

Tornanádaskai (Abaujtornam.) kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Pályázati határidő *nov. 29.* Jövedelem a törvény által biztosítva. Van jó lakás és jó nagy kert. Az iskola felekezeti lévén, a vallásoktatást a tanító látja el. Pályázatok a bódvaszilasi plébániahivatalhoz küldendők. Bódvaszilás, *Szilbert Lajos* iskolaszéki elnök. 944 1—1

Nagyváradai latin szert. egyházmegye.

Debrecen szomszédságában levő elsőjózsa róm. kath. kántortanítói állásra pályázni kívánók okmányaikat *Major Zoltán* hajdúböszörményi lelkészhez nyújtásuk be. Választás Felsőjózsan *dec. 3-án* délelőtt. Személyes megjelenés kívántatik. Javadalmazás törvényszerű. Tisztes lakás terjedelmes kerttel. Stóla 64, párber 60, ismétlőiskolaért 50 korona. 939 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A fehérhalomi (Trencsénm.) róm. kath. iskolaszék a tót nyelvben is jártas helyettes tanítónót keres. Az állás *dec. 1-én* elfoglalható. *Iskolaszéki elnök.* 940 1—1

Pécsi egyházmegye.

Az ujbedáni róm. kath. iskolaszék a háború tartamára helyettesitanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor. és lakás. Pályázhatnak tanítók, tanítónők, és óvónók is. Kérvények a beremendi róm. kath. plébániára küldendők. *Schultz Károly* esperes plébános. 921 1—1

A kassádi róm. kath. iskolaszék a háború tartamára helyettesitanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor. és lakás. Pályázhatnak tanítók, tanítónők és óvónók is. Kérvények a beremendi róm. kath. plébániára küldendők. *Schultz Károly* esp. plébános. 922 1—1

Ivánbattyáni (Baranyam.) község róm. kath. iskolaszéke a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1. a hitközségtől havi előleges részletekben 1000 kor. A többi államsegély. 2. 2200 □-öl szántó, 3 darabban; értéke 110 kor., 3. 16³ kemény tűzifa 130 kor., 4. körülbelül 30 kor. stóla, 5. 100 □-öl kert, 6. 3 szoba, 2 konyha, ólak, pajta, istálló, pince 230 K 03 fill. Ebből tisztán tanítói 1200 kor., tisztán kántori a többi. Választás *nov. 28-án*. Személyes megjelenés kívántatik. Okl. tanítónók is pályázhatnak. Utiköltség nincs. Allas okt. 1-én elfoglalható. Kötelességek díjlevél szerint. Tannyelv magyar, templomi nyelv német. Ivánbattyán, u. p. Villány. *Liebelt Ferenc* plébános, iskzs. elnök. 958 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Várgedei róm. kath. iskolánál tanítónói állásra pályázatot hirdetek. Fizetése államsegélyvel kiegészített. Lakás és kert természetben. Pályázati kérvények a várgedei róm. kath. iskolaszék címére *nov. 28-ig* nyújtandók be. *Fejer Miklós* iskolaszéki elnök. 909 1—1

Az uraji (Gömörm.) róm. kath. filiális hitközség a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: párbérváltás 560 kor. 2 1/2 hold szántóföld, 1 hold rét, 4 db szarvasmarha legeltetése, 12 méter tűzifa beszállítva, stóla átlag 20 kor., mindezek a javadalmi jegyzőkönyv szerint 872 koronában értékelve, a többi államsegély. Törvényszerű lakás, kert és melléképületek. Kötelességei; az összes kántortanítói teendőkön kívül évenként a párbérlajstromot elkészíteni, népösszeírást eszközölni. Választás *nov. 30-án*. Kellően felszerelt kérvények alulírottakhoz küldendők. Személyes megjelenés előny. Szentsimon u. p. Felsőhangony. *Szkaupil József* esp. plébános. 917 1—1

Alsó és felsőhangony községek róm. kath. iskolaszéke a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 3 szobás lakás, konyha, kamra, pince és mel-

léképiletek. $\frac{1}{2}$ telek szántóföld, 874 □-öl kert, 24 m. tűzifa, iskolafűtésre 15 m. tűzifa. Párberből: földdel bíró pártól 1 veka rozs, 1 csirke, zselleréből $\frac{1}{2}$ veka rozs. Földmunkaváltság 100 kor. Stola a javadalmi jegyzőkönyv szerint 100 kor. A párber a javadalmi jegyzőkönyvben 78 köbölre van felvéve, amelyből 5 köbölt évenként a harangozónak fizet. Azon összeget, amely a megválasztandó tanítót szolgálati éveinek arányában a javadalmi jegyzőkönyv szerint tanítói fizetésébe beszámított járandóságán felül megilleti, államsegélyből kapja. Kötelességei: a IV—VI mindennapi vegyes osztályt s az ismételő iskola leány növendékeit tanítani, az összes kántori teendőket végezni, a szentmisékhez és szentáldozáshoz szükséges ostyákat díjtalanul kiszolgáltatni, évenként a papi és tanítói párberlajstromot elkészíteni. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket *nov. 28-ig*, mikor a próba és választás is meg fog tartatni, alulírottához nyújtsák be. Személyes megjelenés saját költségen feltétlenül kívántatik. *Szkaupil József* esp. plébános. Szent-simon (Gömörm.) u. p. Felsőhangony. 918 1—1

Szögligetre (Abauj-Tornam.) rom. kath. helyettes-tanító kerestetik, hadbavonult tanítója helyett az I—VI. fősztály tanítására. Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők, képezdét vagy legalább két évfolyamot végzett tanítójelöltek, vagy óvónők, nyugdíjas tanítók vagy tanítónők. Fizetés államsegéllyel 800 kor., melyből 200 koronát a hitközség fizet s egy szobából álló lakás. Kérvények *Kovács Agoston* plébánoshoz intézendők *nov. 15.* 926 1—1

Csomatelke (közel Fülekhöz) filiába, hadifogoly kántortanítójának visszatérteig való helyettesítésére kántortanítói, tanítónői, óvónői keresek. Fizetése tanévre 800 korona, egy szoba fűtéssel, kántori teendőért stóladíj. Jelentkezők okmányait *Ninger Ferenc* plébánoshoz küldjék *Söregre*, u. p. Ajnácskő, (Gömörm.) 931 1—1

A **méhi** rom. kath. iskolához helyettesítő kerestetik azonnal belépésre. Fizetése havi 100 kor., egyszobás lakás és ebéd. Mellékes is lesz. *Szántó Ferenc* plébános Méhi up. Tornalja (Gömörm.). 957 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **móri** rom. kath. egyháztanács megüresedett tisztán kántori állásra pályázatot hirdet. Javadalma: szép tágas lakás mellékkeliségekkel, $22\frac{1}{2}$ hold föld, 10 m. kemény hasábra házhoz szállítva, készpénz 400 kor., stólaris jövedelem átlag 850 kor. Az istentisztelet nyelve a német. Orgonálásban, kántori teendők és német nyelvben jártas pályázatok kérvényeiket *dec. 10-ig* a rom. kath. egyháztanácsnak címezve *ft. Neuberger Róger* h. plébános hitk. elnökhöz küldendők. A választás ugyanakkor orgonálás és énekpróbával előzőleg. *Mór, Fejerm. Elnökség.* 950 1—1

Szepesi püspöki megye.

A Népnevelő f. é. 16. számában *szlanicai* (Árvam.) kántortanítói állomásra közzétett hirdetés f. é. *dec. 7-ig* megújítatik azon hozzáadással, hogy az iskolaszék férfi tanerőt megválasztani óhajt. 935 1—1

A **frígyesvágásai** (Szepesm.) rom. kath. iskolaszék nótanítójának állami iskolához történet kinevezetése folytán megüresedett nótanítói állomásra *dec. 6-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: 108 kor. a hitközségtől, 200 kor. püspök úr ó nagymélt. tól, a többi államsegély; lakás fejében 200 kor. Kötelességei díjlevél szerint. Tól nyelv legalább némi ismerete kívánatos. Állomás *dec. 15-én* elfoglalandó. *Iskolaszék.* 961 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **zalaszentgyörgyi** rom. kath. kántortanítói állás megüresedvén, annak betöltésére folyó évi *dec. hó 3-ára* pályázat hirdettek. Javadalom: szabad lakás, 2 szoba, konyha, pince, faház, istálló, jó fél holdra terjedő kiskert. 320 korona készpénz, 140 korona gabonamegváltás. 2 hold szántóföld, $\frac{1}{2}$ hold rét, mindegyiknek haszonélvezete 50—50 korona, összesen 100 korona. Államsegély 595 korona. Fajándóság 10 méter tűzifa 30 kor. értékben a község által haza szállítva. Stóladíj 15 korona

összesen 1200 korona. Kérvények felszerelve *december 1-ig* a zalaszentgyörgyi plébániahivatalhoz küldendők. Személyes megjelenés kivántatik. Fuvardíj nem számítható. Az állás azonnal elfoglalandó. A zalaszentgyörgyi *Iskolaszék.* 928 1—1

Lódós (Vasmege) rom. kath. iskolaszéke tanév végéig helyettesít alkalmaz. Havi 100 korona, bútorozott szoba fűtéssel. Pályázati határidő *nov. 25.* 929 1—1

A Népnevelő 23-ik számában közölt **vizlendvai** pályázat tévesen volt *decz. 26-ra* jelezve. A pályázat határideje *nov. 26.* *Iskolaszék.* 874 1—1

Az **egyházasszecsödi** rom. kath. iskolaszék az újonnan szervezett II-od tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: egy bútorozott szoba, a hitközségtől 100 kor., a többi államsegéllyel fedeztetik, kertilletmény 20 korona. Kötelességek a díjlevél szerint. Tanítónők is pályázhatnak. A választás *nov. 30-án* d. e. 10 órakor történik. Kellően felszerelt kérvények az egyházasszecsödi rom. kath. plébániahivatalhoz intézendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 942 1—1

Pályázat a **kondorfai** rom. kath. elemi iskolánál üresedésben levő II. tanítói állásra. Javadalma: 1. két szobából álló lakás, konyha, élelőkamra, faház. 2. A hitközségtől 606 kor. havi előleges részletekben. 3. Fapénz címen 40 kor. 4. Kertilletmény címen 20 kor. 5. Fizeték-kiegészítés címen törvényes államsegély. Kötelességek díjlevél szerint. A kántoriakban jártasok előnyben részesülnek azzal, hogy a megválasztott a kántortanító hadiszolgálat alatt a templomi kántorizálást a III. tanerővel felváltva, külön díjazás nélkül végezni tartozik. Ha pályázó már alkalmazásban volt és ehhez képest tagja az orsz. tan. nyugdíjgyesületnek, hitelesen igazolandó, hogy nyugdíjgyesületnek befizetési kötelezettségének eleget tett. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények *dec. 2-ig* a plébániahivatalhoz Oriszentpéter (Vas m.) küldendők be. Személyes megjelenés nem kívántatik. *Az iskolaszék.* 960 1—1

Váci egyházmegye.

Ujszászhoz (Pest-m.) tartozó **göböljárásai** tanyai iskolához rom. kath. tanerőt (tanító, tanítónő vagy óvónőt) keresek havi 100 korona fizetéssel arra az időre, míg a tanító harcétéről visszajön. A tanév május közepéig. *Iskolaszék.* 910 1—1

Mátraszöllősen (Nógrádm.) hős halál folytán megüresedett kántortanítói állásra *nov. 20-ig* pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak okleveles férfi kántortanítók, tanítónők, tanítójelöltek. Okl. férfitpályázók esetére az állást véglegesen betöltjük. Ilyenek hiányában 1917. jun. 30-ig tartó joghatállyal helyettesít választunk. Első esetben jövedelem a törvény értelmében; utóbbiban havi 100 korona és lakás. Jogok és kötelességek díjlevélben részletezve. Zeneértés orgonálás véggett a helyettesítő is megkívántatik. Személyesen megjelentő előnyben részesül, de utkötséget nem térítjük meg. *R. kath. iskolaszék.* 912 1—1

A **borsosberényi** rom. kath. iskolához kántortanító kerestetik. Javadalom két szobás lakás, stola 50 korona, ismétlősök 40 kor., 11 kat. hold föld, párber 188 pártól, munkaváltság 140 kor., deputatum 40 kor., 8 öl fa, államsegély. Kérvények *dec. 1-ig* plébánia hivatalhoz küldendők. (Nógrádm. vasút helyben.) 949 1—1

Az **alsódabasi** rom. kath. iskolához II. tanítói (női) állásra pályázat hirdettek. Törvényes fizetés; lakás: három szoba, konyha, kamra, kert. Előzetes megjelenés ajánlatos. Megválasztott 8 nap alatt köteles elfoglalni állását. Folyamodványok iskolaszéki elnök címére Sariba (Pestm.) küldendők. 946 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Homokkomáromi (Zalam. Nagykanizsa mellett) rom. kath. osztatlan iskolához hadbavonult kántortanító helyettesítésére annak visszatérteig helyettes kerestetik. Fizetése havi 100 korona, lakás és fűtés. A kántoriakban jártasok előnyben részesülnek. Folyamodhatnak férfi- és nótanítók (nyugdíjasok is), esetleg okl. óvónők. Folya-

modási határidő *nov. 22.* Állás azonnal elfoglalandó. Iskolaszéki elnök Homokkomárom, up. Hosszuvölgy. 925 1—1

A **szentgyörgyvári** róm. kath. elemi iskolához a rendes tanító visszatéréseig helyettes kántortanító kerestetik. Havi fizetése 80 korona és egy lakószoba téli fűtéssel. Pályázhatnak *nov. 15-ig* okl. tanítónők, óvónők és tanítójelöltek is. *Iskolaszék.* Szentgyörgyvár, up. Alsópáhok. Zalam. 923 1—1

Marcali-i róm. kath. népiskolához május 31-ig kiegészítő tanerő kerestetik. Fizetése havi 100 korona, egy bútorozott szoba, téli fűtéssel. kötelessége a kijelölt osztályokat tanítani és a kántoriakban segédkezni. Pályázhatnak nyug. tanítók és tanítójelöltek is. Pályázati határidő *nov. 19.* *Iskolaszék.* 920 1—1

A **bélavári** róm. kath. iskolához április végéig helyettes kerestetik. Fizetése egy bútorozott szoba fűtés és tisztogatással, készpénzfizetés megegyezés szerint. Pályázhatnak tanításhoz értő férfiak és nők. Pályázatok azonnal *Dombay Sándor* plébános iskolaszéki elnök címére Vizvárra. (Somogyim.) küldendők. 919 1—1

Somogyhárságyra osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése a hitközségtől 200 kor., a II. szoba váltásáig 40 korona, kert helyett egy szoba bútorhasználat, fűtés és takarítás. Államsegély a fizetékiegészítéséül. Határidő *nov. 26.* Nők is pályázhatnak, *Friedrich Antal* plébános Somogyhárságyon. 941 1—1

A **vörsi** iskolaszék Szűcs Géza int. tanító s a 20. honvéd gy. ezred hadnagya hősi halála következtében megüresedett róm. kath. osztálytanítói állásra pályázatot hirdet Fizetése törvényes fizetés. Egyszobás lakás fűtés és tisztogatással. Kötelességei a kijelölt tanterem osztályait valláserkölcsi szellemben tanítani és nevelni. Növédeküket az összes rendes és rendkívüli istentiszteletekre elvezetni és rájuk felügyelni s az iskolába visszavezetni. A kántortanító hadiszolgálatának tartama alatt az összes tanulókat váltakozó rendszerrel tanítani, s az ezen idő alatt az ismétlő iskolásokat is különdíjazás nélkül tanítani. A kántori teendők végzésében a kántortanítót mások is helyettesíteni. Az iskolaszéki jegyzői teendőket szintén külön díjazás nélkül végezni a háború után is! A «Gondviselés»-alap tagja lenni. Egyéb kötelességek bővebben a díjlevélben állapíthatnak meg. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Hadiszolgálatmentes tanító előnyben részesül! Pályázati határidő *nov. 18.* d. u. 3 órakor. Választás *nov. 20.* d. u. 6 órakor. Megválasztott állásait azonnal elfoglalni köteles. Pályázatok az iskolaszék elnöke címére Vörs, (Somogyim.) küldendők. *Németh János* iskolaszéki elnök. 916 1—1

A **balatonhenyei** róm. kath. kántortanítói állásra *nov. 21-re* pályázat hirdették. Jövedelme: lakás, a helyi hozzájárulásból többféle címen eredő jövedelem pénzértéke: 414 kor., államsegély 786 kor. Pályázhatnak a kántorságban jártas okleveles férfi- és nőtanítók. Kötelességei a díjlevél szerint. Állás azonnal elfoglalandó. Költségek nem térítetnek meg. Kérvények a szentbékállai plébániái hivatalhoz, posta Köveskál, Zalamegye, küldendők. 913 1—1

A **sávolyi** róm. kath. iskolaszék tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 1200 kor., 80 kor. lakbérpótlék, 20 kor. kertilletmény, egy szoba, fűtéssel és takarítással. Pályázatok *nov. 15-ig* Somogyhárságy plébániára küldendők. Nőtanítók is pályázhatnak. 901 1—1

A **somajomi** róm. kath. iskolánál lemondás folytán megüresült oszt. tanítói állásra pályázat hirdették *nov. 30-iki* lejáratl. Államsegélyes fizetés és törvényes lakbér a jövedelem. Férfitanító végérvényesen, nőtanító csak ideiglenesen lett megválasztva. Kántorságban jártas előnyben részesül. *Iskolaszéki elnök.* 954 1—1

Lókút (Veszprém.) kath. iskolaszéke osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Törvényes fizetés, lakás, lakbérpótlék. Kötelessége díjlevél szerint. Nők is pályázhatnak. Választás *nov. 26-án.* Az állás azonnal elfoglalandó. Plébániahivatal, Lókút. 947 1—1

A **balatonújlaki** róm. kath. elemi népiskolához az 1916/17. tanévre helyettes tanító kerestetik. Javadalom: havi 80 korona, lakás fűtéssel és takarítással. Pályáz-

hatnak férfi- és nőtanítók, tanítójelöltek és óvónők is. Kérvények Somogy-Kéthelyre a plébániahivatalhoz küldendők. 952 1—1

A kántorság minden ténykedéseiben jártas menekült kántortanító, helyettes vagy önálló állást keres. *Büky Kálmán* Szolnok, Fülekgyár. 943 1—1

Keresek azonnalra szerény igényű róm. kath. okleveles tanítónőt puztára egy gyermekes családhoz, leánykám III. elemi tanítására. Háztartásban segédkezők előnyben. *Krausz Kornélné,* Hajós (Pestm.). 911 1—1

Tíz db. rekviemhez való elő- és utójáték.

Id. Chladek József, Halmos Alajos, Lengyel Géza, Régenhold János, Révfy I. Iván, Szendrei Imre és István stb. szerzőktől. Mind a tíz orgonadarab karakterisztikusan kifejezi a gyászmise hangulatát. Valamennyin bús és komor hangszín vonul végig. A művet 120 fillérért küldi meg *Luspay K.* kitanító Eger. Pénzt előre kérem, mert az utánvételezés költségesebb. 956—1

A «Karácsonyéji Álmodok»

háborús pásztorjáték csatolt «Utmutatás» segélyével három hét alatt betanítható, hatásosan előadható falusi iskolákban is. Példányonként: 50 fillérért *Szécsi István* néptanítónál, posta: Domaháza (Borsodm.). 924 1—1

Buchner A. főszékesegyházi karnagynál Esztergomban rendelkezhető meg a következő egyházi zeneművek: 1. *Üdvözlégy Anyám!* I. füz. 30 Mária-ének orgonakisérettel és előjátékkal. 3 K. 2. *Szent Karácsony.* Negyvenkét karácsonyi ének, részben orgonára és részben férfikarra és nyolc pastorelle. 3 K. 3. *Loretói litániák.* Két dallam 5—5 letétben és 20 előjáték. 1 K. 936—1

Amerikai Cottage-szivólegrendszerű

HARMÓNÍUMOKAT,

valamint európai rendszer szerint, a legolcsóbban szállít

PAJKR REZSÓ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, X., Delej-utca 11/c. sz. (Tisztviselőtelep.)

Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig. **Pedálos harmóniumok** mindkét rendszer szerint és minden nagyságban, pontos orgonaméretekkkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Árjegyzék ingyen és bérmentes! Ot évi jótállás! Lelkeseknek és tanítóknak külön szíveskedem! — Részletfizetésre is! — Elismert kiutó árúk!

Kérjen árjegyzéket pianók és pianókról.

Stampay ének- és imakönyve 12 old. háborús szöveggel bővítve: kötve 60 fillér. díszes vászonban 90 fillér, művészi kötésben 3 korona 60 fillér. Tízre egy ingyen. Uj kotta, 40 old. ingyen, kötve 60 fillér. **Köbölkút,** Esztergom megye. 678—16

Karácsonyra alkalmas művek!

Háborús Karácsonyi Ének legújabb...	K	1.—
Jézus élete	«	1.—
Karácsonyesti Örömdal	«	1.20
C. G. D dudajáték egyenkint	«	1.20
A. E-dur dudajáték egyenkint	«	—,75
Magyar Dallamos Ünnepi Präludiumok az összes hangnemekből, közötté van pasztorále is	«	5.—

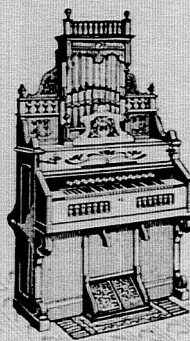
Iskolai és világi zeneművek!

Egyházi és állami jóváhagyással.

Ünnepi daloskönyv I. rész.		
3 és 4 szólamú gyermekkar részére	«	3.—
Szoprán I. és II. szólama	«	1.—
Alt I. és II. szólama	«	1.—
Ünnepi daloskönyv II. rész.		
4 szólamú vegyeskar részére	«	3.—
Szoprán, alt, tenor, basszusszólam db.	«	1.—
Május királynéja. Virágdaljáték I felv.	«	6.—
Karszólamok	«	—,60
Magánszólamok	«	—,60
Királyasszony kertje. 12 magyar dal zongorára	«	3.—
Népszövegségi induló. Férfikar	«	—,75
Tanítóinduló. Zongorára	«	1.60

Kaphatók: 2-3

KONTOR ELEK Budapest, II., Lánchid-u. 2.

HARMONIUM. Orgona.

A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicséretet. Pedálos harmoniumok orgona méreteiben. Ezen általánosan elismert remek műveket bocsátja ki

STOWASSER

csász. és kir. udvari szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű vonós, húros, fuvós hangszert.

Tanerőknek kedvezmény.

Árjegyzék a kívánt hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.

A FÖLDREFORM.

Irta DAMASCHKE ADOLF. A 12. német kiadás után fordította DÉRI IMRE. A magyar fordításhoz előszót írt GIESWEIN SÁNDOR dr. A sürgősen és föltétlenül elintézendő dolgok közé tartozik az, amit a német BODENREFORM mintájára nálunk Földreform név alatt ismernek. A földbirtokjog reformja a háború folyamán elsőrendű szociális, erkölcsi és gazdasági problémává fejlődött, melynek gyökeres megoldása immár elkerülhetetlen. DAMASCHKE könyve Németországban 60.000 példányban kelt el. Ez aktualitásának fényes bizonyítéka. A kérdés nálunk is tanulmányozás tárgya, különösen mióta PROHÁSZKA püspök úr hatalmas szavával a közfigyelmet reá terelte.

A könyv ára **1 korona 50 fillér.**

Megrendelhető a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT könyvkereskedésében Budapest, IV. ker., Kecskeméti-u. 2. szám.